

2014

Politiets innbyggerundersøkelse

Laget for

Politidirektoratet

Ipsos MMI

v/ Kristin Rogge Pran

10.12.2014

Forord

Politidirektoratets landsomfattende innbyggerundersøkelse kartlegger og beskriver befolkningens holdninger til politiet. Undersøkelsen avdekker politiets omdømme i befolkningen, folks oppfatninger av politiets verdier og virksomhetsområder, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, og 2012.

Ipsos MMI har stått for gjennomføring og analyse av årets undersøkelse. Prosjektansvarlig i Ipsos MMI er avdelingsleder Kristin Rogge Pran (909 74 810 / kristin.pran@ipsos.com), og prosjektmedarbeider er Ingrid Hågård Bakke (975 01 357 / ingrid.bakke@ipsos.com). Kontaktperson i Politidirektoratet er Espen Frøyland (espen.froyland@politiet.no).

Oslo,

10. desember 2014

Innhold

Forord	1
Sammendrag	3
1. Prosjektinformasjon	4
1.1. Bakgrunn og formål	4
1.2. Målgruppe, metode og gjennomføring	4
1.3. Spørreskjema.....	5
1.4. Rapportering.....	5
1.5. Statistisk usikkerhet.....	6
1.6. Ikke-vestlige innvandrere	7
2. Tillit, inntrykk og kjennskap til politiet	8
2.1. Tillit til politiet	8
2.2. Inntrykk av politiet	10
2.3. Kjennskap til politiet.....	11
3. Verdier og egenskaper	12
4. Trygghet.....	16
5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser	19
5.1. Utsatt for kriminelle hendelser	19
5.2. Anmeldelser.....	20
6. Kontakt med politiet.....	23
6.1. Ulike typer kontakt med politiet	23
6.2. Akutt behov for hjelp.....	25
7. Digitale tjenester	27

Sammendrag

I årets undersøkelse svarer 89 % at de har svært eller ganske stor tillit til politiet. Dette er en økning på 8,5 prosentpoeng siden forrige måling. Hele økningen finner vi blant dem som svarer at de har svært stor tillit. Tilliten til politiet har altså blitt betraktelig styrket siden 2012. Kritikken av politiets håndtering av terrorhandlingene i 2011 førte til en svekkelse i befolkningens tillit til politiet. I 2014 ser vi at tilliten er gjenvunnet, og andelen som har tillit til politiet er større enn den var før 2011.

Politiets medarbeiderplattform inneholder en del verdier og egenskaper. I undersøkelsen er befolkningen bedt om å vurdere hvor godt eller dårlig hver av disse passer på politiet. Resultatene viser at de egenskapene flest mener passer godt, er «tar ansvar» og «er kompetent». Videre analyser viser også at det er et godt samsvar mellom hvor godt politiet vurderes på de ulike egenskapene, og hvor stor betydning de samme egenskapene har for befolkningens tillit til politiet.

Det oppleves å være trygt å bo og ferdes i Norge. 91 prosent svarer at de føler seg meget trygg eller ganske trygg og trygghetsfølelsen er høy over hele landet. Det folk er mest bekymret for å bli utsatt for er trafikkfarlige hendelser, men befolkningen har også høy tiltro til at politiet kan håndtere dette. Det folk har minst kjennskap til politiets evne til å håndtere er ulike typer kriminalitet på internett, som svindel, trakassering og identitetstyveri.

Nesten 80 prosent av respondentene svarer at de ikke har opplevd noe kriminelt. Av de som har opplevd noe kriminelt, er det «vold eller trusler om vold» eller «lommetyveri eller annet tyveri på offentlig sted» som har høyest forekomst. Resultatene viser en liten nedgang i andelen som har vært utsatt for noe siden 2012.

Av de som har vært utsatt for noen kriminell hendelse, svarer litt over halvparten at de har anmeldt hendelsen til politiet. Tendensen til å anmelde vokser med svarers alder. I aldersgruppen «over 60 år» er det 62 prosent som anmelder kriminelle hendelser. Tyveri (bil/bolig/lommetyveri/hærverk) anmeldes i større grad enn svindel/bedrageri og vold/trusler om vold.

Politiets planer om å utvikle digitale tjenester på nett blir godt mottatt av publikum. 2/3 av respondentene mener det vil forbedre tjenestene, for eksempel fornying av pass, våpensøknad eller anmeldelser, hvis de blir tilgjengelige på nett. Nesten 9 av 10 vil dele bilde eller film fra en hendelse som kommer i politiets søkelys.

1. Prosjektinformasjon

1.1. Bakgrunn og formål

Politiet skal sørge for trygghet, lov og orden i samfunnet¹. Støtte i befolkningen er derfor viktig for en velfungerende polititjeneste. Politiets innbyggerundersøkelse har til hensikt å kartlegge befolkningens holdninger til politiet i Norge. Undersøkelsen avdekker politiets omdømme i befolkningen, folks oppfatninger av politiets verdier og virksomhetsområder, opplevelse av trygghet og bekymring for kriminalitet, samt en rekke forhold rundt kontakt med politiet. Resultatene vil hjelpe Politidirektoratet i prioriteringsarbeid, og danner grunnlag for å vurdere grad av måloppnåelse over tid.

Liknende undersøkelser har vært gjennomført i 2004, 2006, 2008, 2009, 2010, og 2012. Selv om årets undersøkelse ikke er helt lik som foregående år, er enkelte resultater sammenlignbare. Dette gjelder særlig indikator for tillit til politiet, som er et sentralt styringsmål for Politidirektoratet.

1.2. Målgruppe, metode og gjennomføring

Målgruppen for undersøkelsen er Norges befolkning over 18 år. Totalutvalget består av 6230 personer i alderen 18-95 år. Det har blitt benyttet kvoter på 200 intervjuer per politidistrikt (27 distrikter) samt et tilleggsutvalg på 800 intervjuer i Oslo. Det har også blitt benyttet kvoter på alder for å sikre en sammensetning i utvalget som ikke avviker for mye fra den faktiske alderssammensetningen i befolkningen.

Utvalget:

	Kjønn		Alder				Landsdel				
	Mann	Kvinne	15-24	25-39	40-59	60+	Oslo	Øst-landet ellers	Vest-landet	Midt-Norge	Nord-Norge
Total 6230 intervjuer	52%	48%	13%	23%	33%	31%	16%	37%	15%	13%	19%

	Utdanning				Husstandsinnpekt		
	Grunnskole	VGS	Uni/Høysk., lav	Uni/Høysk., høy	Under 500'	500'-1000'	Over 1000'
Total 6230 intervjuer	10%	38%	32%	19%	26%	36%	38%

¹ https://www.politi.no/strategier_og_analyser/

Utvalget er trukket fra Ipsos MMIs befolkningsbase levert av Bisnode Matchit. Intervjuene er gjennomført på telefon av Ipsos MMIs telefonavdeling. Datainnsamlingen fant sted i tidsrommet 16. september - 29. oktober 2014 og ble gjennomført på kveldstid.

Resultatene av undersøkelsen er vektet etter populasjonens fordeling på kjønn, alder og fylke, samt fordeling på utdanningsbakgrunn i henhold til SSBs befolkningsstatistikk (grunnskole/videregående og universitet/høgskole). Resultatene kan derfor betraktes som landsrepresentative med hensyn til kjønn, alder, bosted og utdanning på nasjonalt nivå, samt representative med hensyn til kjønn, alder og utdanning innenfor det enkelte politidistrikt. Vektingen har fulgt samme prosedyre som i 2012.

Vektingen korrigerer for en generell underrepresentasjon av personer i de yngre aldersgruppene og en underrepresentasjon av personer med grunnskole eller videregående utdanning som høyeste fullførte utdanning.

1.3. Spørreskjema

Spørreskjemaet som er brukt i undersøkelsen er revidert i vesentlig grad med tanke på tidligere gjennomføringer. Spørsmålet om tillit til politiet er imidlertid beholdt av hensyn til sammenligning. Endringene er gjort for å kunne besvare studiens problemstilling på mest mulig hensiktsmessig måte. Årets undersøkelse inneholder spørsmål om følgende områder:

- Kjennskap til politiets oppgaver
- Inntrykk av politiet
- Tillit til politiet
- Oppfatning av politiets verdier
- Oppfatning av politiet på spesifikke virksomhetsområder
- Trygghet
- Bekymring for spesifikke hendelser og trusler
- Oppfatning av politiets håndtering av spesifikke hendelser og trusler
- Om man har vært utsatt for noe kriminelt
- Anmeldelse av kriminelle forhold
- Kontakt med politiet og tilfredshet eller misnøye i forbindelse med denne kontakten
- Polititjenester på nett
- Deling av film og bilder med politiet

1.4. Rapportering

Denne rapporten inneholder en presentasjon av resultatene på nasjonalt nivå og distriktsnivå. Forskjeller mellom undergrupper er kommentert der resultatene er av vesentlig interesse og forskjellene er statistisk signifikante. Detaljerte resultater med nedbrytninger på bakgrunnsvariabler og andre aktuelle variable foreligger i et eget tabellverk. Rapporten inneholder grafikk som viser nedbrytninger på politidistrikter for spørsmål hvor antallet svar er tilstrekkelig for å sikre akseptable

feilmarginer. Rapporten inneholder referansetall fra tidligere gjennomføringer av undersøkelsen der det er hensiktsmessig og sammenlignbart.

1.5. Statistisk usikkerhet

Alle utvalgsundersøkelser er beheftet med usikkerhet. Dette skyldes at man kun intervjuer et utvalg av den populasjonen man er interessert i å studere. Resultatene må derfor tolkes med forsiktighet.

Tabellen med feilmarginer under angir et intervall for prosentresultater som med 95 prosent sannsynlighet inneholder det sanne resultat. For eksempel vil den sanne verdien for et svar på 50 prosent med 1000 intervju med en sannsynlighet på 95 prosent ligge mellom 46,8 og 53,3 prosent. Feilmarginen er her +/- 3,2 prosentpoeng. Feilmarginene for et prosentresultat på 50 og et utvalg på 500 intervju ligger mellom 45,5 og 55,5 prosent (+/- 5,5 prosentpoeng). Matrisen viser at feilmarginene øker jo mindre utvalget er (antall intervju), og jo nærmere prosentresultatet er 50 prosent.

Feilmargintabell:

Antall intervju	Prosentresultat				
	50 %	25 %	10 %	5 %	
25	20,4 %	17,7 %	12,2 %	8,9 %	
50	14,3 %	12,4 %	8,6 %	6,2 %	
100	10,1 %	8,7 %	6,0 %	4,4 %	
200	7,1 %	6,1 %	4,3 %	3,1 %	Politidistrikt
300	5,8 %	5,0 %	3,5 %	2,5 %	
400	5,0 %	4,3 %	3,0 %	2,2 %	
500	4,5 %	3,9 %	2,7 %	2,0 %	
600	4,1 %	3,5 %	2,5 %	1,8 %	
700	3,8 %	3,3 %	2,3 %	1,6 %	
800	3,5 %	3,1 %	2,1 %	1,5 %	
900	3,3 %	2,9 %	2,0 %	1,5 %	
1000	3,2 %	2,7 %	1,9 %	1,4 %	Oslo politidistrikt
2000	2,2 %	1,9 %	1,3 %	1,0 %	
3000	1,8 %	1,6 %	1,1 %	0,8 %	
4000	1,6 %	1,4 %	0,9 %	0,7 %	
5000	1,4 %	1,2 %	0,8 %	0,6 %	
6200	1,3 %	1,1 %	0,8 %	0,6 %	Nasjonale tall

De relevante feilmarginene for resultatene i denne undersøkelsen ligger mellom +/-3,1 og +/-7,1 prosentpoeng for politidistriktene (200 intervju), mellom +/-1,4 og +/-3,2 prosentpoeng for Oslo-utvalget, og +/- 1,3 og 0,6 prosentpoeng for totalutvalget på over 6200 personer.

1.6. Ikke-vestlige innvandrere

I 2012 inkluderte undersøkelsen et eget utvalg med unge første- eller andregenerasjons ikke-vestlige innvandrere. Dette ekstrautvalget bestod av 261 personer i alderen 18-35 år. Årets undersøkelse inkluderer ikke et slikt ekstrautvalg, men alle respondenter er spurt om mor og fars opprinnelsesland, og vi kan dermed identifisere innvandrere, dog uten å vite om de er første- eller andregenerasjon. Antall personer i utvalget som har både mor og far som er født utenfor Norden, Tyskland, Nederland, Storbritannia og USA er 164, tilsvarende 2,6 % av totalutvalget. Denne gruppen skiller seg fra totalutvalget på noen områder. For det første oppgir de dårligere kjennskap til politiets oppgaver enn gjennomsnittet. For det andre er de mer utsatt for, og bekymret for, hatkriminalitet. For det tredje er de også mer utsatt for vold og trusler om vold. Ellers skiller de seg ikke ut i betydelig grad, og det er ikke foretatt noen ytterligere analyser for denne gruppen i årets undersøkelse.

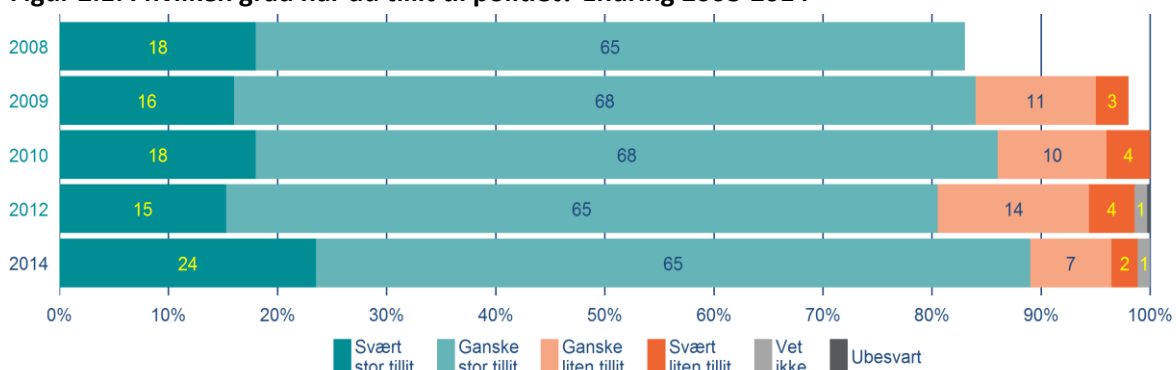
2. Tillit, inntrykk og kjennskap til politiet

2.1. Tillit til politiet

I årets undersøkelse svarer 89 % at de har svært eller ganske stor tillit til politiet. Dette er en økning på 8,5 prosentpoeng siden forrige måling. Hele økningen finner vi blant dem som svarer at de har svært stor tillit. Tilliten til politiet har altså blitt betraktelig styrket siden 2012. Kritikken av politiets håndtering av terrorhandlingene i 2011 førte til en svekkelse i befolkningens tillit til politiet. I 2014 ser vi at tilliten er gjenvunnet, og andelen som har tillit til politiet er større enn den var før 2011.

Det er relativt få forskjeller mellom undergrupper. Kvinner har en noe høyere tillit til politiet enn menn, og de med høy utdanning har høyere tillit enn de med lav utdanning. Det er også en sammenheng mellom hvor godt kjent man er med politiets oppgaver og hvor høy tillit man har. Som tidligere ser vi også at de som har vært utsatt for kriminelle hendelser har et dårligere inntrykk av politiet enn de som ikke har vært utsatt for noe.

Figur 2.1: I hvilken grad har du tillit til politiet? Endring 2008-2014

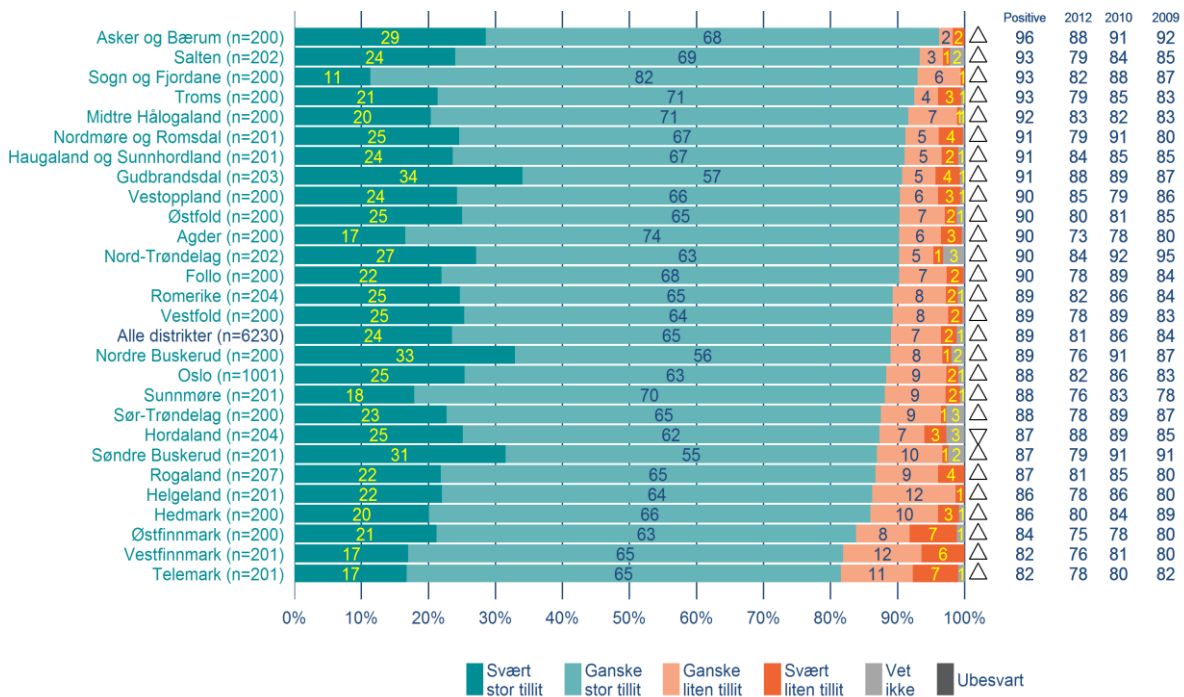
Personer med liten tillit til politiet («ganske liten» eller «svært liten» tillit til politiet, 571 personer, 9,2 % av totalutvalget) skiller seg fra det øvrige utvalget på en rekke områder. For det første har de et dårligere inntrykk av politiet, både generelt og når det gjelder verdier, og spesifikke virksomhetsområder. Videre mener de at politiet håndterer trusler, problemer og hendelser dårligere enn hva andre mener. De har vært utsatt for kriminelle hendelser i større grad enn andre, og opplyser om større grad av misnøye etter kontakt med politiet. De føler seg i tillegg mer utrygge der de bor og ferdes. Demografisk ser vi at 70 % av de med lav tillit til politiet er menn, og utdanningsnivået er lavere enn gjennomsnittet. Andelen som har liten tillit til politiet er høyest i Vestfinnmark (18 %), Telemark (18 %) og Østfinnmark (15 %). Lavest andel med liten tillit finner vi i Asker og Bærum (4 %) og Salten (4 %).

Tilliten har økt i alle politidistrikt siden 2012, bortsett fra i Hordaland. I Hordaland politidistrikt er andelen som har tillit sunket fra 88 % til 87 %, men andelen som oppgir å ha svært stor tillit har økt fra 15 % til 25 %. Det har vært mye kritikk av Hordaland politidistrikt den siste tiden i forbindelse med

den såkalte Monika-saken. Størst positiv endring finner vi i Agder (+17 prosentpoeng), Salten (+ 14), Troms (+14) og Nordre Buskerud (+13).

Variasjonen mellom politidistriktene er relativt stor. I Asker og Bærum politidistrikt har 97 % av befolkningen tillit til politiet, mens tilsvarende andel er 82 % i Telemark politidistrikt. Variasjonen er enda større når vi ser på styrken i tilliten. Andelen som har svært stor tillit varierer fra 34 % i Gudbrandsdal politidistrikt til 11 % i Sogn og Fjordane politidistrikt. Når vi ser på styrken i tilliten, er det også interessant å se at både Søndre Buskerud og Nordre Buskerud utmerker seg (sammen med Gudbrandsdal) med særlig høye andeler som oppgir at de har svært stor tillit til politiet. I motsatt ende ser vi at Sogn og Fjordane har en lav andel som oppgir å ha svært stor tillit. Også i dette politidistriktet har det vært en del kritikk av politiet i forbindelse med utrykningstiden etter bussdrapene i Årdal.

Figur 2.2: I hvilken grad har du tillit til politiet? Fordeling per politidistrikt

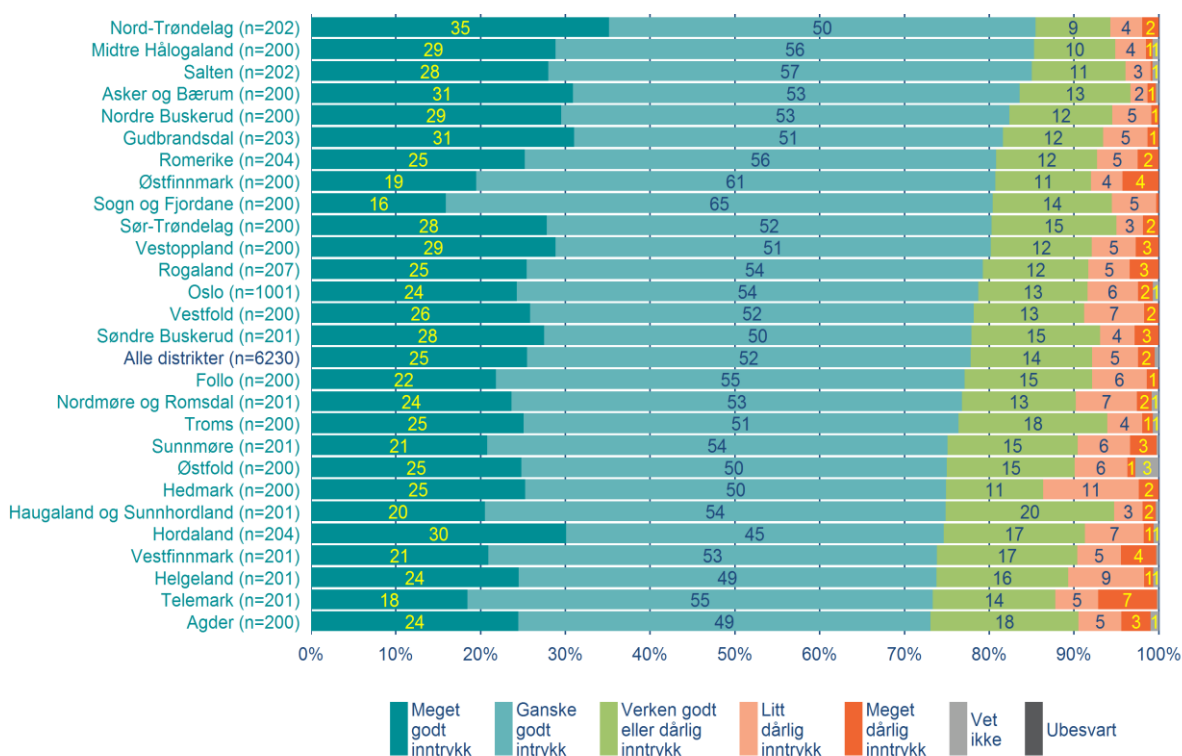

2.2. Inntrykk av politiet

Inntrykk og tillit er ofte høyt korrelert. Det ser vi også i denne undersøkelsen. For de fleste typer virksomheter vil andel godt inntrykk være høyere enn andel som har tillit, fordi det krever mindre å ha godt inntrykk enn å ha tillit. For enkelte typer virksomheter, er tillit sterkt knyttet til det man driver med, særlig når det er snakk om å forvalte mye makt eller penger (som politiet, Forsvaret, Domstolene, Norges Bank). For eksempel vil ofte mange ha høy tillit til store banker (man stoler på at de kan forvalte penger), mens inntrykket av dem kan variere (man er misfornøyd med kundeservice el.l). Inntrykk er altså en mer emosjonell variabel enn tillit, og forholdet mellom disse variablene kan variere avhengig av type virksomhet. Siden skalaene er ulike i disse spørsmålene, kan man ikke sammenligne andelen direkte, men det er interessant å se på de relative forskjellene på tvers av distriktene.

Nord-Trøndelag politidistrikt har den høyeste andelen godt inntrykk (85 %), mens tillitsnivået er relativt lavere. Andre distrikt som har høye andeler med godt inntrykk sammenlignet med tillit, er Nordre Buskerud politidistrikt og Østfinnmark politidistrikt. Blant politidistrikter som har relativt lave andeler godt inntrykk sammenlignet med tillit, finner vi Troms, Nordmøre og Romsdal og Haugaland og Sunnhordaland. Mange politidistrikt har mer like vurderinger av tillit og inntrykk, for eksempel ser vi at Asker og Bærum, Salten og Midtre Hålogaland har høye andeler både av tillit og godt inntrykk.

Figur 2.3: Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av politiet? Fordeling per politidistrikt

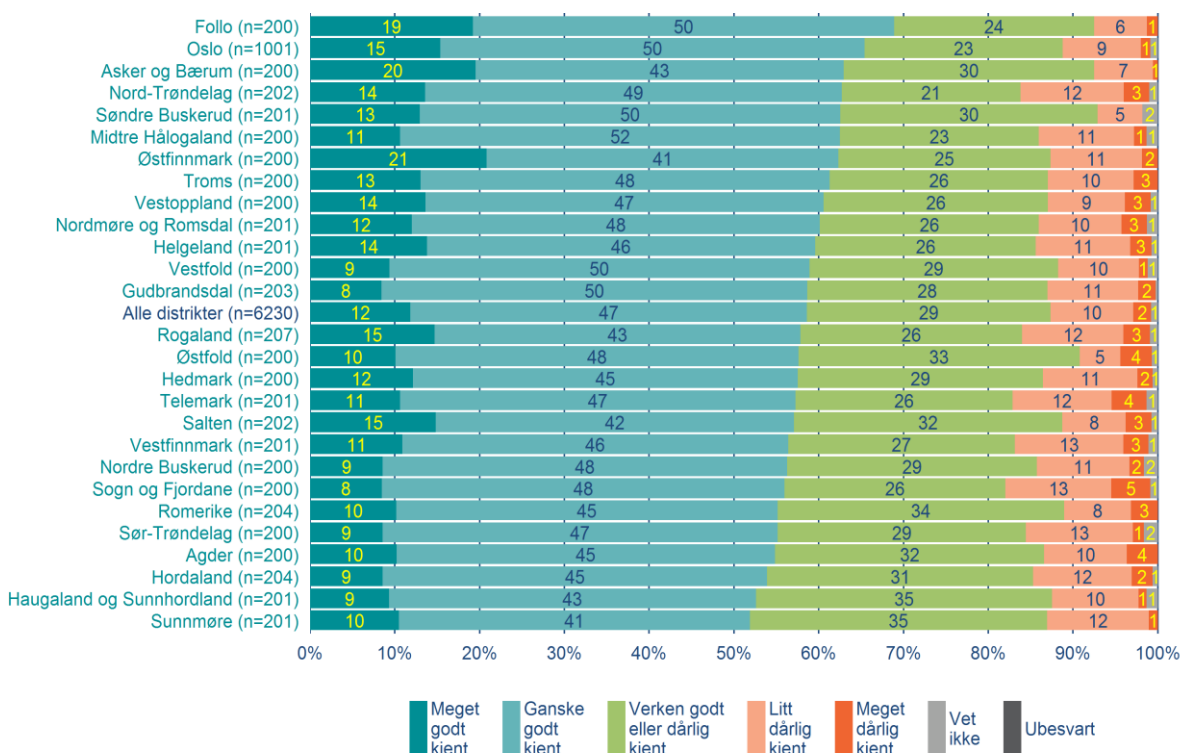

2.3. Kjennskap til politiet

Også kjennskap til politiet varierer mellom politidistriktene. Best kjent med politiets oppgaver er innbyggere i Follo, Oslo og Asker og Bærum politidistrikter, mens befolkningen i Sunnmøre, Haugaland og Sunnhordaland og Hordaland politidistrikter er minst kjent med politiets oppgaver.

De som har dårlig kjennskap til politiets oppgaver har en gjennomgående mindre positiv oppfatning av politiet enn andre, og er også noe mer bekymret for å bli utsatt for alle typer hendelser enn de som har god kjennskap til politiet.

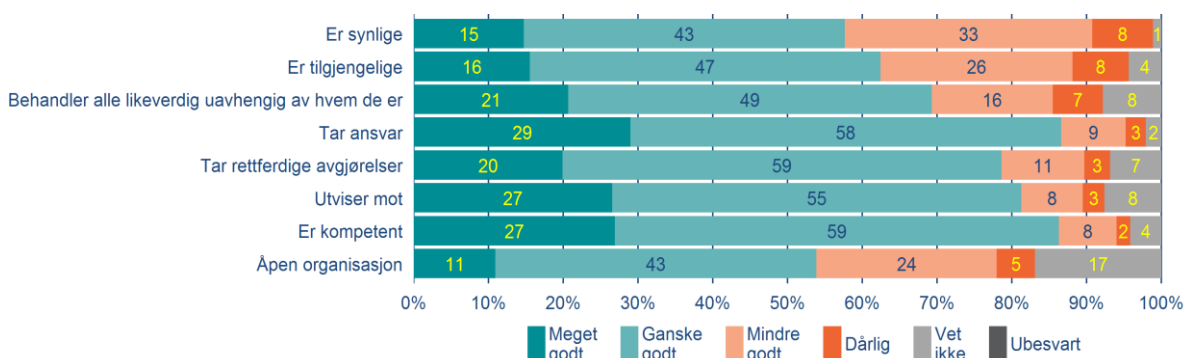
Figur 2.4: Hvor godt eller dårlig mener du at du er kjent med politiets oppgaver?
Fordeling per politidistrikt

3. Verdier og egenskaper

Politiets medarbeiderplattform inneholder en del verdier og egenskaper. I undersøkelsen er befolkningen bedt om å vurdere hvor godt eller dårlig hver av disse passer på politiet. Resultatene viser at de egenskapene flest mener passer godt, er «tar ansvar» (87 %) og «er kompetent» (86 %), fulgt av «utviser mot» (82 %) og «tar rettferdige avgjørelser» (79 %). De egenskapene færrest mener passer for politiet er at det er «en åpen organisasjon» (54 %) og at politiet «er synlige» (58 %). Når det gjelder åpenhet ser vi at det også er den egenskapen flest ikke vet hvordan passer for politiet.

Figur 3.1: Hvor godt eller dårlig synes du hver av disse egenskapene passer på politiet?

Når det gjelder synlighet ser vi at jo yngre man er, jo bedre mener man at egenskapen «er synlig» passer for politiet. Dette er nokså tilsvarende for egenskapen «er tilgjengelige». Den yngste aldersgruppen (18-24 år) er generelt mest positive til politiet på de fleste områder. De med høyest utdanning og inntekt er derimot mindre enige enn andre i at politiet er en «åpen organisasjon». Hvis vi sammenligner gruppen som har vært utsatt for kriminelle hendelser med dem som ikke har vært utsatt for noe, ser vi at de som har vært utsatt for en hendelse er mindre enige i at disse egenskapene passer for politiet enn andre. Dette gjelder særlig «tar ansvar», «utviser mot», og «er en åpen organisasjon».

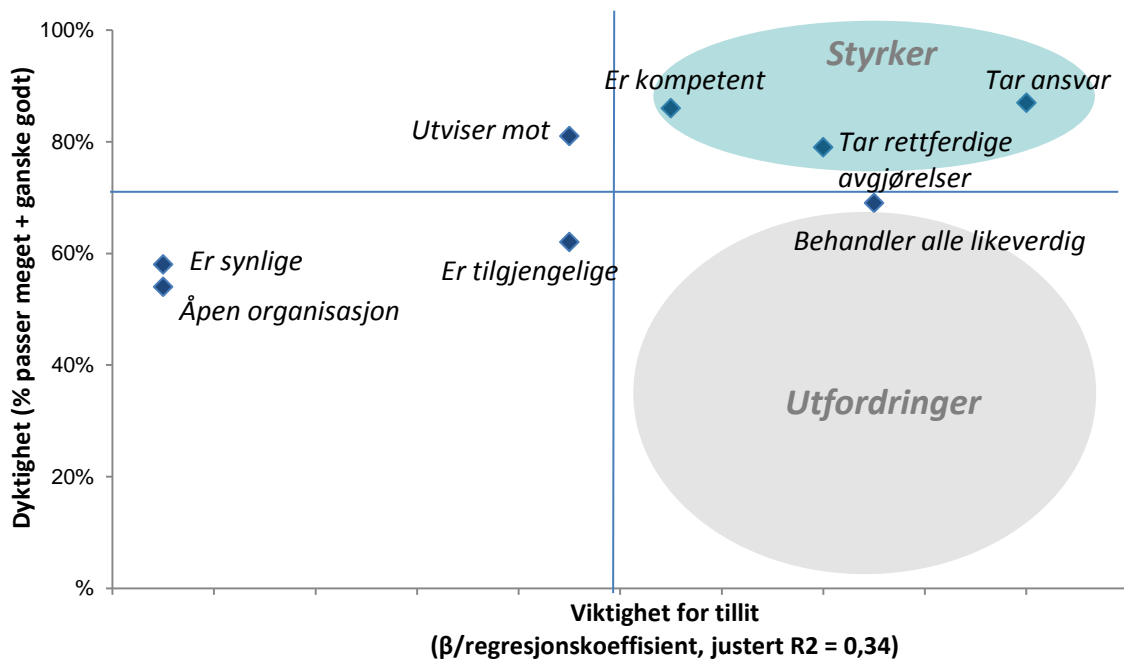
Når vi spør om oppfatninger av politiet på ulike områder, har vi på forhånd definert hvilke forhold som skal evalueres. Selv om man har godt eller dårlig inntrykk av en virksomhet på ulike områder, er det ikke alle områder som har like stor betydning for vårt totale inntrykk av en virksomhet. Det er mange forhold som bidrar til vår totale vurdering av en virksomhet, og det kan være andre forhold enn de vi objektivt vil si er viktige eller har godt inntrykk av.

I en regresjonsanalyse avdekker vi hvilken påvirkningskraft de forholdene vi har spurt om har på for eksempel tillit. Vi finner med andre ord ut hvor viktige de ulike forholdene er for folks tillit til virksomheten uten at vi spør direkte om det. Regresjonsanalysen kan ikke avdekke alle forhold som bidrar til å skape tillit til virksomheten, men avdekker den relative betydningen av de forholdene vi har spurt om.

Figur 3.2 viser hvordan folks inntrykk av politiet på de ulike områdene relativt sett påvirker deres tillit til politiet. Av faktorene som har størst innvirkning på tillit til politiet er det «tar ansvar» som er det aller viktigste. Det er også denne faktoren politiet vurderes best på. Den nest viktigste faktoren er «behandler alle likeverdige», her ser vi at inntrykket av politiet er litt under gjennomsnittet for de andre faktorene. «Tar rettferdige avgjørelser» er både viktig og noe man har godt inntrykk av, mens folk har i svært stor grad inntrykk av at politiet «er kompetent», en faktor som også er viktig for tillit.

De egenskapene som vurderes å passe minst godt er «åpen organisasjon» og «er synlige». Som vi ser er det også de egenskapene som har minst betydning for tillit til politiet. Vi ser at det har større betydning at politiet er tilgjengelige, og i enda større grad at politiet tar ansvar og er kompetent, enn at de er synlige. Åpenhet er heller ikke en egenskap som er avgjørende for tillit til politiet.

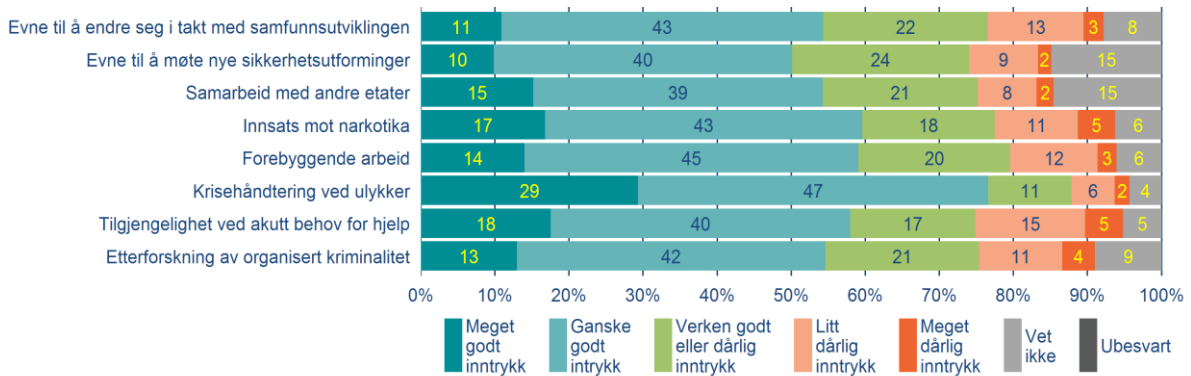
Figur 3.2: Driveranalyse - Hvordan oppfatning av ulike verdier påvirker tillit til politiet

Vi har videre stilt spørsmål om hvor godt inntrykk man har av politiet på ulike områder som er viktige for politiets arbeid. Figur 3.3 viser at aller best inntrykk har befolkningen av politiet når det gjelder «krisehåndtering ved ulykker». 76 % har meget eller ganske godt inntrykk av dette. Deretter følger «innsats mot narkotika», «forebyggende arbeid» og «tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp», som omtrent 60 % har godt inntrykk av. Samtidig ser vi at 20 % har et dårlig inntrykk av politiets «tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp». En stor andel av disse har også liten tillit til politiet. «Evne til å møte nye sikkerhetsutfordringer» er det området færrest har et godt inntrykk av (50 %), det er allikevel få som har et dårlig inntrykk av dette (11 %), mens andelen som ikke vet er relativt høy.

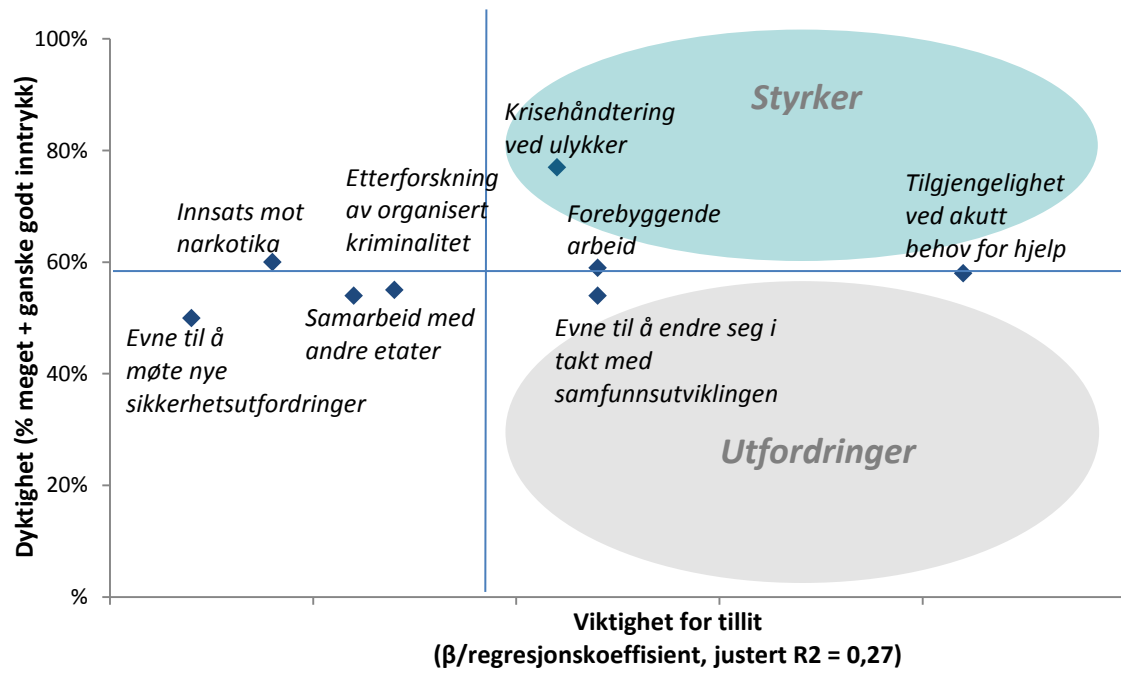
Det er relativt små forskjeller mellom undergrupper, men vi ser en generell tendens til at de eldste (60+) har et bedre inntrykk av politiet på de fleste områder enn de som er yngre. De som er i aldersgruppen 25-39 år har et noe mindre godt inntrykk av politiets «evne til å endre seg i takt med samfunnsutviklingen» og «forebyggende arbeid» enn resten av befolkningen.

Figur 3.3: Hvor godt eller dårlig inntrykk har du av politiet på følgende områder?

Også for disse områdene har vi gjort en regresjonsanalyse for å avdekke hvordan inntrykket av politiet på disse områdene påvirker tillit til politiet. Resultatet viser at «tilgjengelighet ved akutt behov for hjelp» er det som har størst betydning for tillit. Dersom andelen som har dårlig inntrykk av politiet på dette området reduseres, vil tilliten til politiet styrkes ytterligere. Andre områder som er viktige for tillit er «evne til å endre seg i takt med samfunnsutviklingen», «forebyggende arbeid», og «krisehåndtering ved ulykker». Det området som har minst betydning for tillit er «evne til å møte nye sikkerhetsutfordringer», på dette området er det en relativt lav andel som har godt inntrykk, men også en relativt stor andel som ikke vet eller ikke har noe inntrykk av politiet.

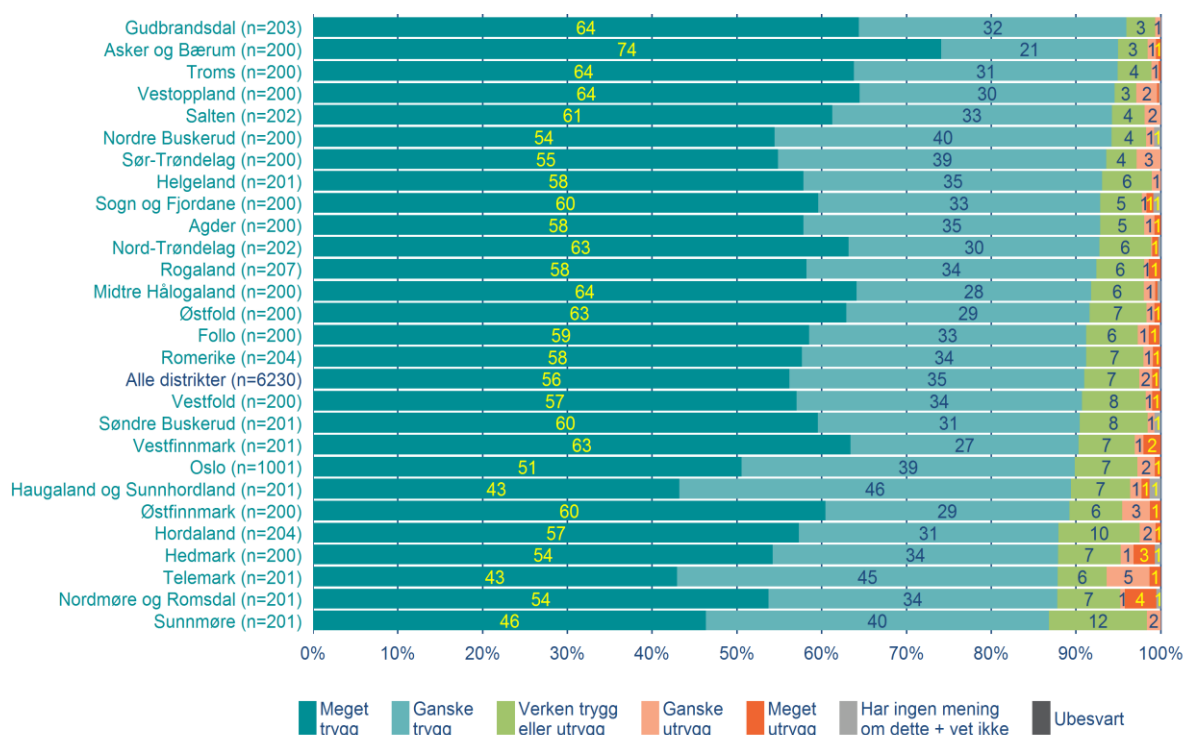
Figur 3.4: Driveranalyse - Hvordan oppfatning av ulike områder påvirker tillit til politiet

4. Trygghet

Befolkningen opplever stor grad av trygghet i Norge. 91 % føler seg trygge, og variasjonen er relativt liten på tvers av distriktene. En svært liten andel av befolkningen (3 %) føler seg utrygg der de bor og ferdes. Over halvparten føler seg meget trygge (56 %), mens 7 % svarer verken trygg eller utrygg. Flere menn enn kvinner svarer at de føler seg meget trygge (61 % vs 52 %). Det er også slik at jo høyere utdanning og inntekt man har, jo tryggere føler man seg. Dette stemmer også med at andelen som svarer at de føler seg meget trygge er høyest i Asker og Bærum politidistrikt. Andelen som svarer at de føler seg meget trygge er generelt noe lavere i de store byene enn i mindre kommuner.

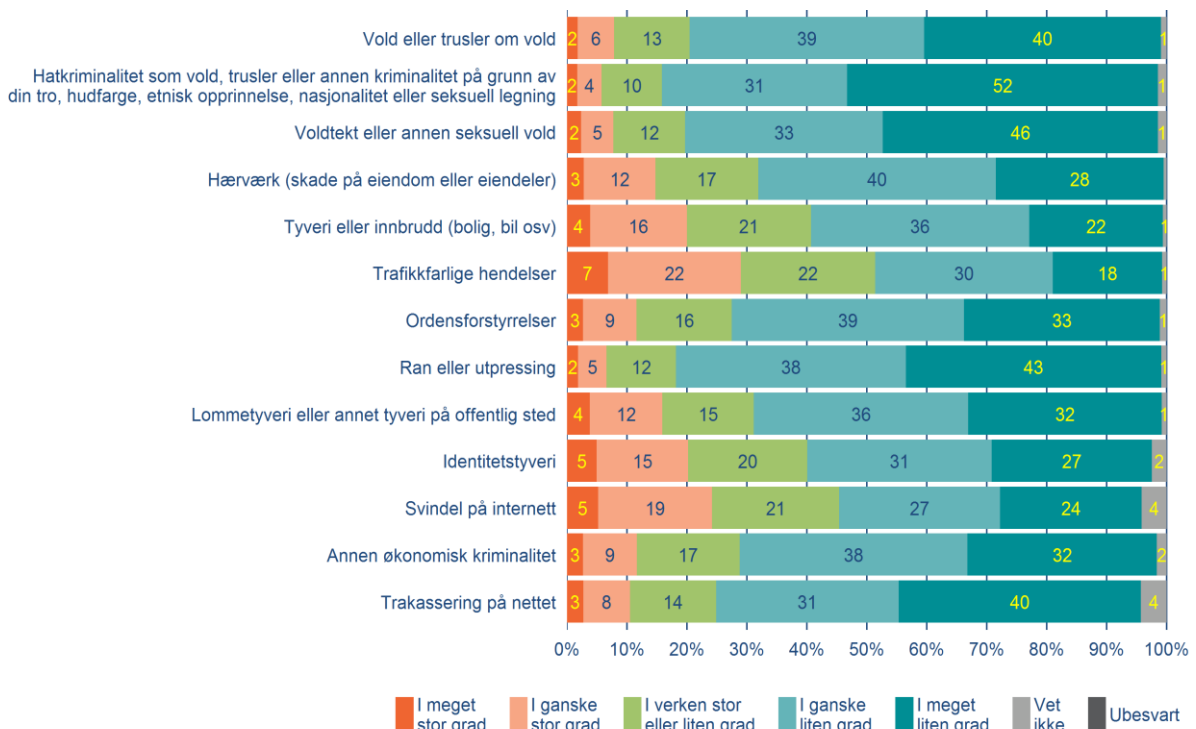
Figur 4.1: Hvor trygg eller utrygg føler du deg der du bor og ferdes? Fordeling per politidistrikt.

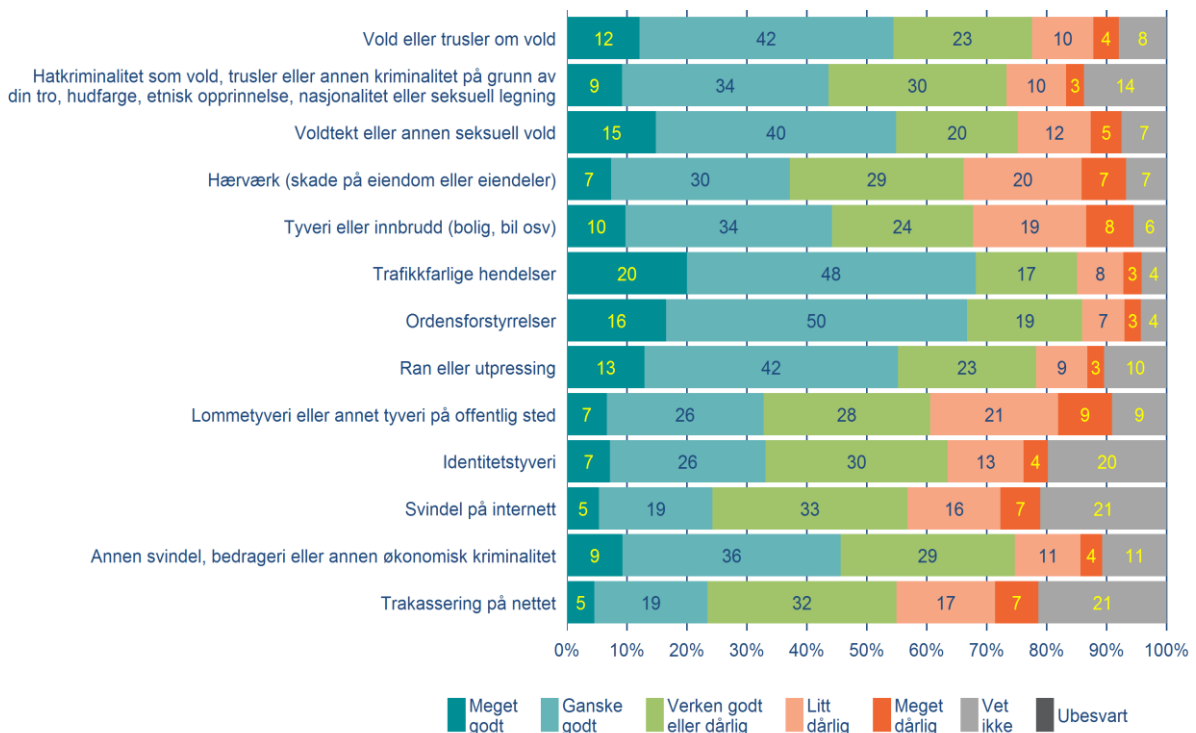
Når det gjelder hva befolkningen er bekymret for, er det større variasjoner mellom distriktene. Folk i Oslo er i større grad enn resten av befolkningen bekymret for vold/trusler om vold, voldtekt/annen seksuell vold, hærverk, ran/utpressing og lommetyveri. Når det gjelder andre typer kriminalitet som hatkriminalitet, tyveri/innbrudd, trafikkfarlige hendelser, identitetstyveri, svindel på internett eller annen type svindel/bedrageri og trakassering på nettet, er det liten variasjon mellom distriktene.

Det er også relativt store forskjeller mellom kjønn. Kvinner er mer bekymret enn menn for voldtekt/seksuell vold, trafikkfarlige hendelser, ran eller utpressing og lommetyveri. Aldersmessig er det også en del forskjeller. Den yngste aldersgruppen er mer bekymret enn andre for trakassering på nettet, mens den eldste delen av befolkningen i størst grad er bekymret for lommetyveri, ran eller utpressing, identitetstyveri og svindel. De som allerede har vært utsatt for kriminelle hendelser er naturlig nok mer bekymret enn andre for å bli utsatt for nye hendelser. Dette gjelder alle typer hendelser utenom trafikkfarlige hendelser.

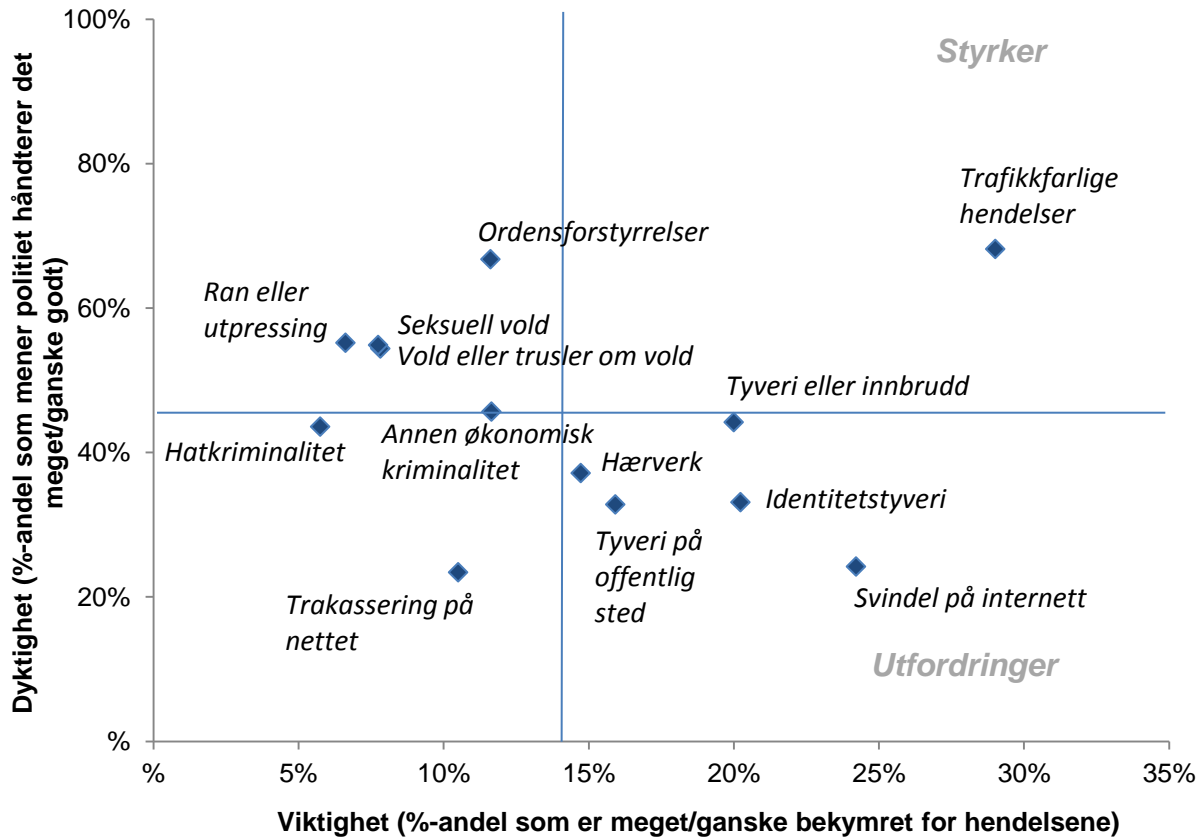
Figur 4.2: I hvilken grad er du bekymret for at følgende hendelser skal skje deg selv i området der du bor?

Figur 4.3: Hvor godt eller dårlig mener du politiet håndterer følgende trusler/utfordringer/oppgaver?

Figur 4.4: Sammenheng mellom bekymring for og oppfattet håndtering av hendelser og trusler

Trafikkfarlige hendelser er både det folk er mest bekymret for, og det man har mest tiltro til at politiet kan håndtere. Svindel på internett er noe folk er relativt bekymret for, men som man har liten tiltro til at politiet kan håndtere. Det er verdt å legge merke til at for alle typer kriminalitet på internett, både svindel, trakassering og identitetstyveri, er det en stor andel som ikke vet eller har noe inntrykk av hvordan politiet kan håndtere dette. Informasjon om hvordan denne typen kriminalitet håndteres vil kunne bidra til å redusere denne usikkerheten.

De områdene hvor vi finner størst andeler (rundt 30 %) som har dårlig inntrykk av at politiets vil kunne håndtere dem, er lommetyveri, hærverk, og innbrudd. På andre områder, som vold/trusler om vold, hatkriminalitet, voldtekt og ran/utpressing, er andelen som har dårlig inntrykk av politiets evne til håndtering betraktelig lavere (12 % -17 %).

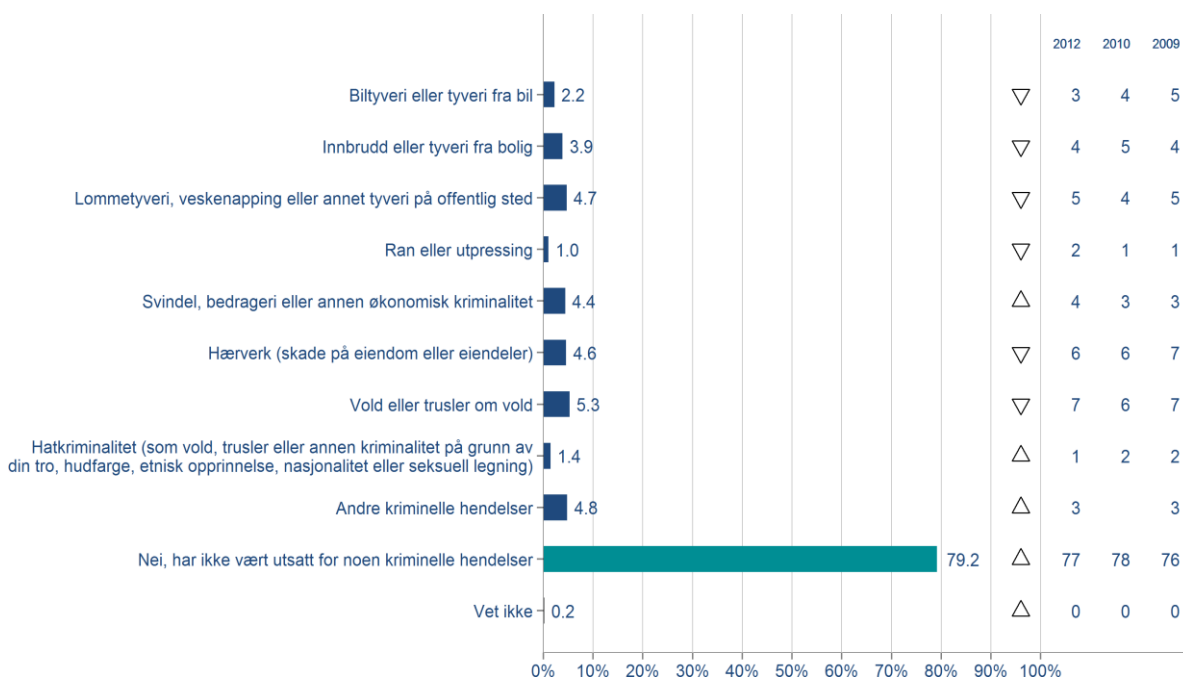
5. Opplevd kriminalitet og anmeldelser

Andelen som har vært utsatt for noen kriminelle hendelser har sunket fra 23 % til 21 % siden 2012. Ellers er det små endringer i hvilken type hendelser folk har vært utsatt for. Vi ser en liten nedgang i andelen som har vært utsatt for hærverk og vold/trusler om vold. I tillegg til lommetyveri og svindel er dette som tidligere de hendelsene flest har vært utsatt for.

5.1. Utsatt for kriminelle hendelser

Det er relativt store forskjeller mellom aldersgrupper når det gjelder hva man har vært utsatt for. De over 60 år har i mindre grad enn andre vært utsatt for noen form for kriminelle hendelser. 90 % i denne aldersgruppen har ikke vært utsatt for noe. Aldersgruppen 18-24 år har i større grad enn andre vært utsatt for de fleste typer hendelser, med unntak av svindel og ran/utpressing. Andelen som ikke har vært utsatt for noe er lavest i denne gruppen (66 %). Også aldersgruppen 25-39 år er mer utsatt for de fleste hendelser enn de som er eldre, mens aldersgruppen 40-59 år er mest utsatt for svindel/bedrageri.

Figur 5.1: Prosentandel som har vært utsatt for ulike kriminelle hendelser siste år

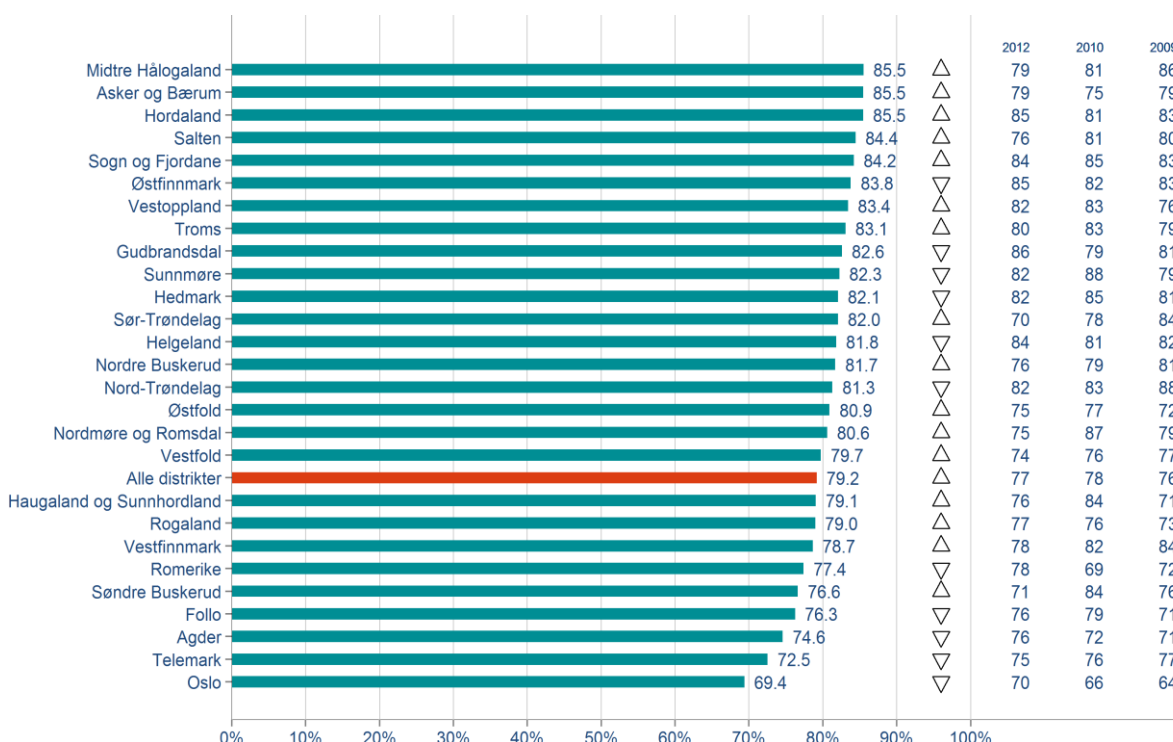
Totalt har 1285 personer, det vil si 20,6 % av totalutvalget vært utsatt for kriminelle hendelser det siste året. Denne gruppen har naturligvis vært mer i kontakt med politiet enn andre, og har også lavere tillit til politiet og et generelt dårligere inntrykk av politiet og deres etterlevelse av verdier. Ikke overraskende er de som har blitt utsatt for noe kriminelt det siste året mer bekymret for hendelser og trusler og føler seg mer utrygge der de bor og ferdes enn gjennomsnittet. Blant denne

gruppen er det også flere som bor i Oslo og som har foreldre som ikke er født i Norge enn i totalutvalget.

Figur 5.2 viser andelen som ikke har vært utsatt for noen kriminelle hendelser per distrikt. Som vi ser varierer andelen ganske mye, fra 85,5 % i Midtre Hålogaland politidistrikt, til 69,4 % i Oslo politidistrikt. Totalt sett er andelen som ikke har vært utsatt for noe blitt større siden 2012, størst økning ser vi i Sør-Trøndelag (+12 prosentpoeng), Salten (+8), Asker og Bærum (+7) og Midtre Hålogaland (+7).

Noen politidistrikt har en nedgang i andelen som ikke har vært utsatt for noe kriminelt. Disse endringene er imidlertid mindre, og ikke signifikante.

Figur 5.2: Prosentandel som ikke har vært utsatt for ulike kriminelle hendelser siste år per politidistrikt

5.2. Anmeldelser

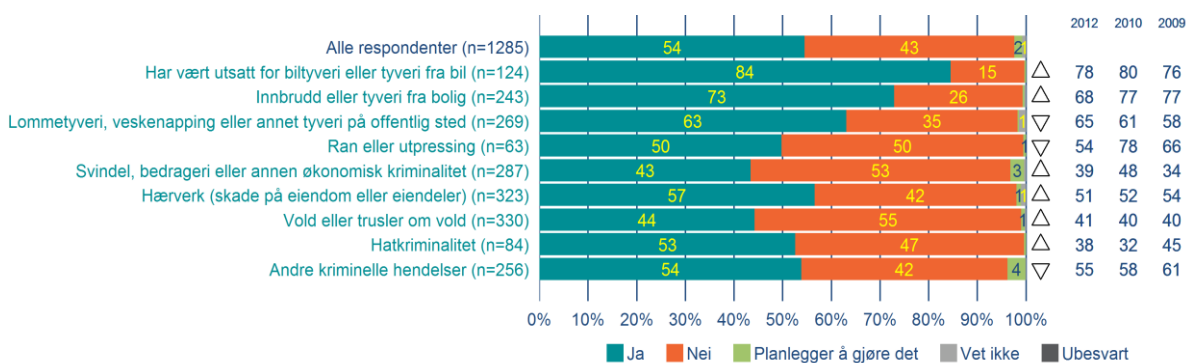
Totalt svarer 54 % av dem som har vært utsatt for en kriminell hendelse det siste året at de har anmeldt hendelsen, mens 2 % svarer at de planlegger å gjøre det. Flere menn (46 %) enn kvinner (40 %) svarer at de ikke har anmeldt hendelsen, mens aldersgruppene over 40 år i større grad enn de yngre anmelder forhold de har vært utsatt for.

Det er stor variasjon i andelen som anmelder ulike typer hendelser. Biltyveri er den hendelsen som i størst grad blir anmeldt (84 %), fulgt av innbrudd/tyveri fra bolig (84 %), lommetyveri (63 %) og

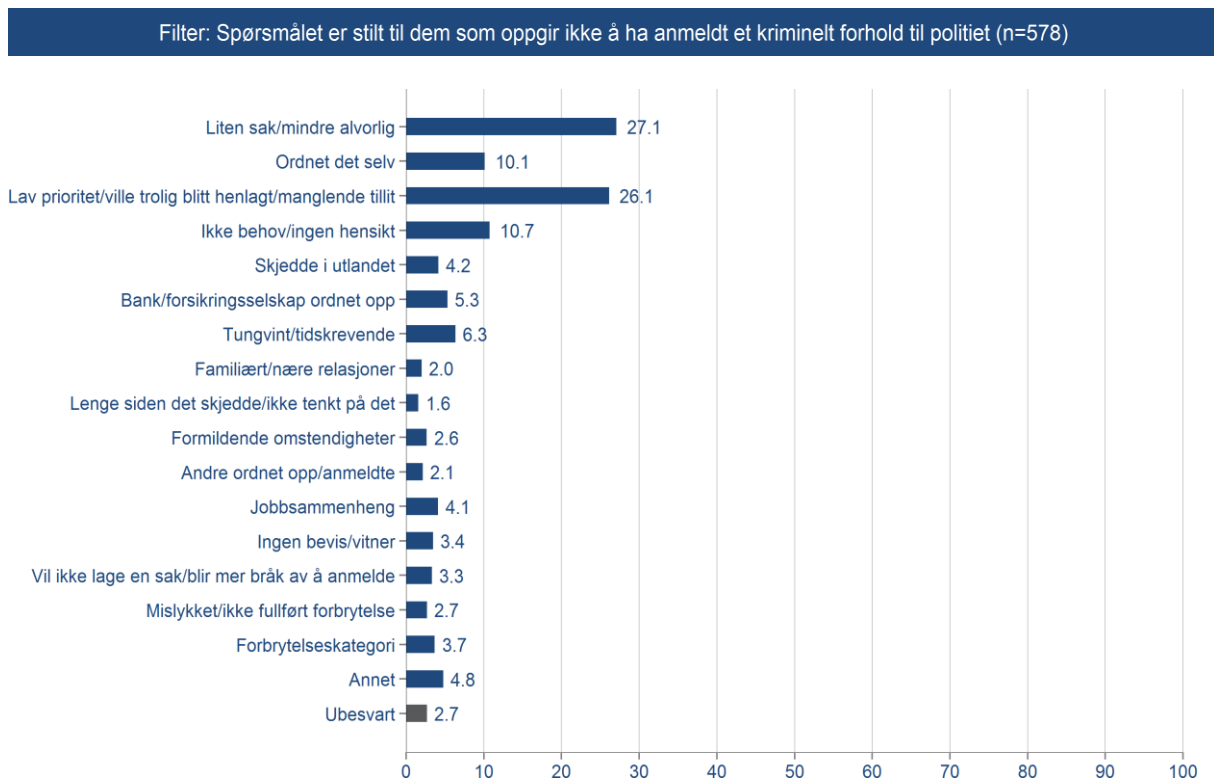
hærverk (57 %). I den andre enden av skalaen finner vi svindel/bedrageri (43 %) og vold/trusler om vold (44 %). Det ser altså ut til at det er lettest å anmelde konkrete tyverier. Svindel kan være mer forbundet med at man opplever å ha blitt lurt, mens vold og trusler om vold ofte skjer i nære relasjoner, og er mer komplisert for den utsatte å anmelde. Det er allikevel interessant at det er en relativt liten sammenheng mellom hvilke hendelser som blir anmeldt, og hvilke hendelser befolkningen har størst tiltro til at politiet kan håndtere.

Antall intervju blant de som har anmeldt ulike hendelser er for lave til at man kan studere variasjoner på distriktsnivå.

Figur 5.3: Prosentandel som har anmeldt ulike hendelser av dem som har vært utsatt for en hendelse siste år

Figur 5.4: Årsaker til at ulike forhold ikke anmeldes

Hovedårsakene til at de som har vært utsatt for kriminelle hendelser ikke anmelder forholdet er de ikke opplever at det var en alvorlig nok hendelse eller at de mener at saken trolig ville blitt henlagt/ikke prioritert. Henholdsvis 27 % og 26 % oppgir disse årsakene. Deretter følger at man ordnet opp selv (10 %) eller at man ikke hadde behov eller at anmeldelse ikke var hensiktsmessig (11 %). Kvinner oppgir i større grad enn menn at det skjedde i utlandet, at de ikke ville lage en sak eller at det ville blitt bråk av det og at andre ordnet opp etter hendelsen. Menn oppgir i større grad enn kvinner at de ordnet opp selv. De aller yngste (18-24 år) oppgir i større grad enn andre at det var for tungvint/tidskrevende.

6. Kontakt med politiet

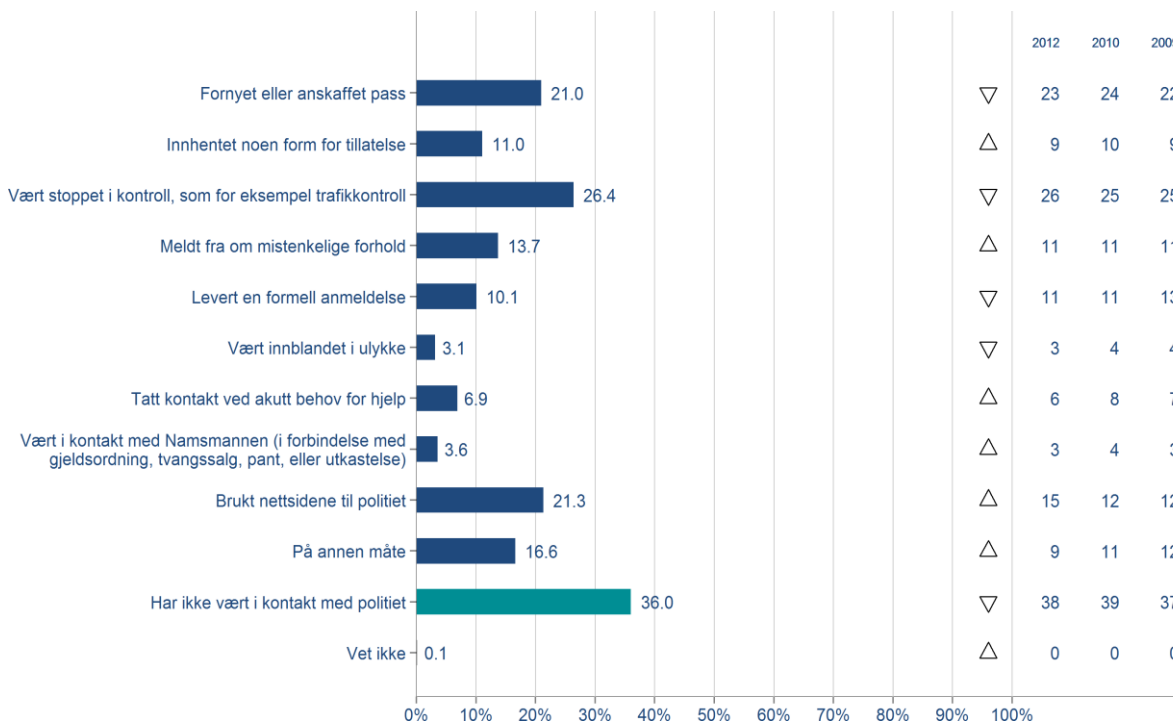
Det er relativt små forskjeller fra tidligere når det gjelder hvor mange som har vært i kontakt med politiet det siste året. 36 % oppgir at de ikke har vært i kontakt med politiet det siste året, sammenlignet med 38 % i 2012. Det betyr at 63 % av befolkningen har vært i kontakt med politiet på ulike måter det siste året.

6.1. Ulike typer kontakt med politiet

Figur 6.1 viser at de fleste som har vært i kontakt med politiet har vært stoppet i en form for kontroll (26 %), brukt nettsidene (21 %), eller fornyet/anskaffet pass (21 %). Den største endringen ser vi for andelen som har brukt politiets nettside. Denne andelen har økt fra 15 % i 2012 til 21,3 % i 2014. Utover dette er endringene ikke signifikante.

Også her ser vi store forskjeller mellom aldersgruppene. De yngste, og særlig aldersgruppen 25-39 år, har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle disse måtene. De over 60 år har betydelige mindre kontakt med politiet enn andre aldersgrupper, det gjelder også de med høyest inntekt. I aldersgruppen 18-24 år, oppgir 22 % at de ikke har hatt kontakt med politiet, mens tilsvarende andel for de over 60 år er 56 %.

Figur 6.1: Andel som har vært i kontakt med politiet siste år på ulike måter (totalt 63 %)

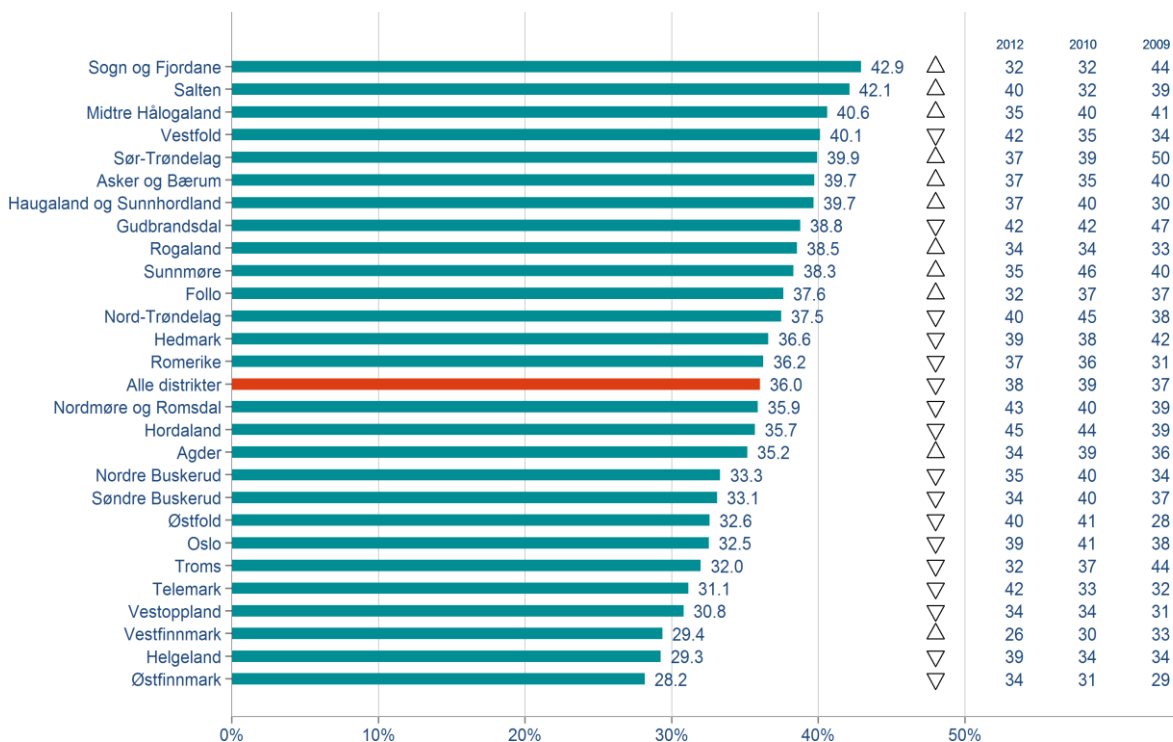

Menn har i større grad enn kvinner hatt kontakt med politiet, særlig har de vært stoppet i en form for kontroll (33 % mot 20 %), og flere menn enn kvinner har meldt fra om mistenkelige forhold (16 mot 11 %) og innhentet noen form for tillatelse (13 mot 9 %). De som har liten tillit til politiet har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle måter unntatt å ha brukt nettsidene og fornyet/anskaffet pass.

De som har vært utsatt for kriminelle hendelser har i større grad enn andre vært i kontakt med politiet på alle måter, inkludert å ha blitt stoppet i kontroll (34 % mot 24 % av de som ikke har vært utsatt for noe).

Figur 6.2 viser andelen som ikke har vært i kontakt med politiet fordelt på distrikter. Resultatene viser at det er en del variasjon mellom distriktene når det gjelder andelen som ikke har vært i kontakt med politiet. Andelen varierer fra 43 % i Sogn og Fjordane, til 28 % i Østfinnmark. Endringene over tid er generelt ikke signifikante. De største endringene (som også er signifikante) er økningen i andel som ikke har hatt kontakt med politiet i Sogn og Fjordane (fra 32 til 43 %), og nedgangen i andelen i Telemark (11 prosentpoeng), Helgeland (10 prosentpoeng), Hordaland (9 prosentpoeng) og Østfold (8 prosentpoeng).

Figur 6.2: Andel som ikke har vært i kontakt med politiet siste år på ulike måter per politidistrikt

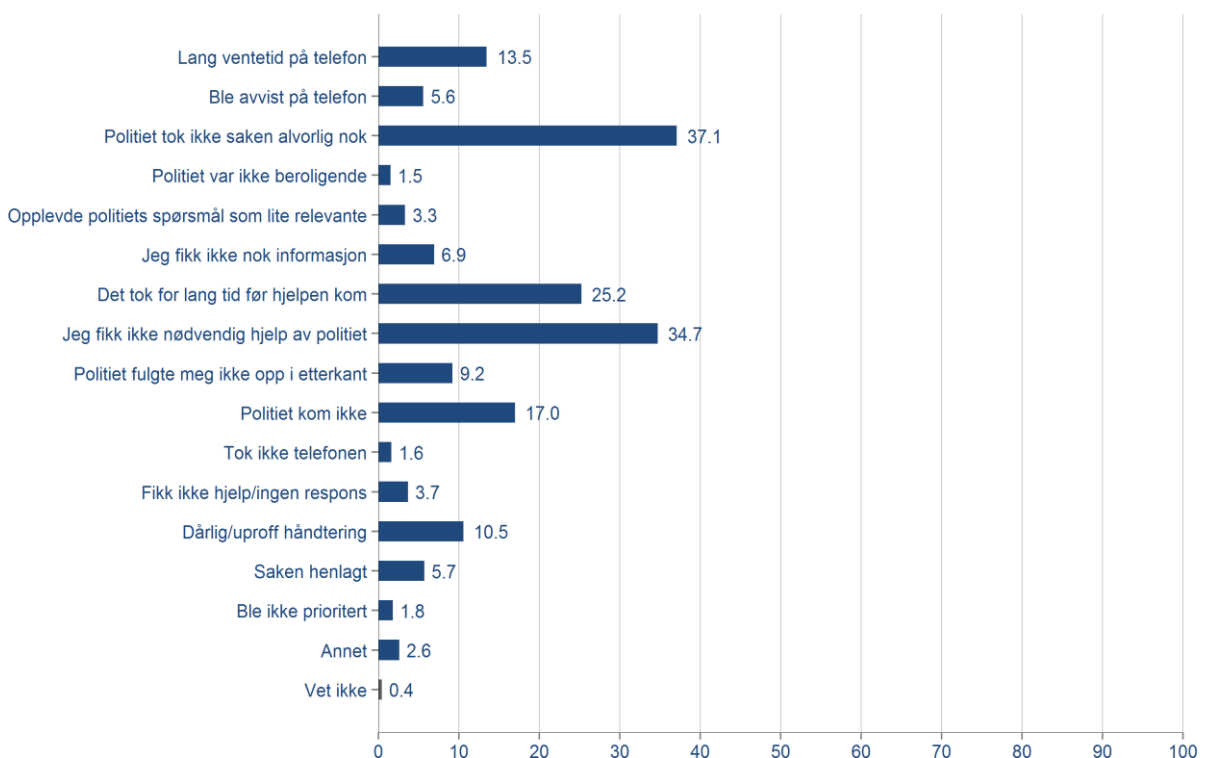
6.2. Akutt behov for hjelp

7 % svarte at de har vært i kontakt med politiet i forbindelse med akutt behov for hjelp. Disse fikk et oppfølgingsspørsmål om tilfredshet ved kontakten. Totalt svarte 68 % av disse at de var meget eller ganske fornøyd med politiet da de var i kontakt i forbindelse med akutt behov for hjelp. 24 % var meget eller litt misfornøyd, mens 8 % var verken fornøyd eller misfornøyd.

Over halvparten av de som sier at de har vært i kontakt med politiet i forbindelse med akutt behov for hjelp, har også svart at de ikke selv har vært utsatt for noen kriminell hendelse. Denne gruppen er også mer fornøyd med hjelpen de fikk enn de som har vært utsatt for kriminelle hendelser. Blant dem som har liten tillit til politiet og har tatt kontakt i forbindelse med akutt behov for hjelp svarer 60 % at de var misfornøyd med hjelpen de fikk.

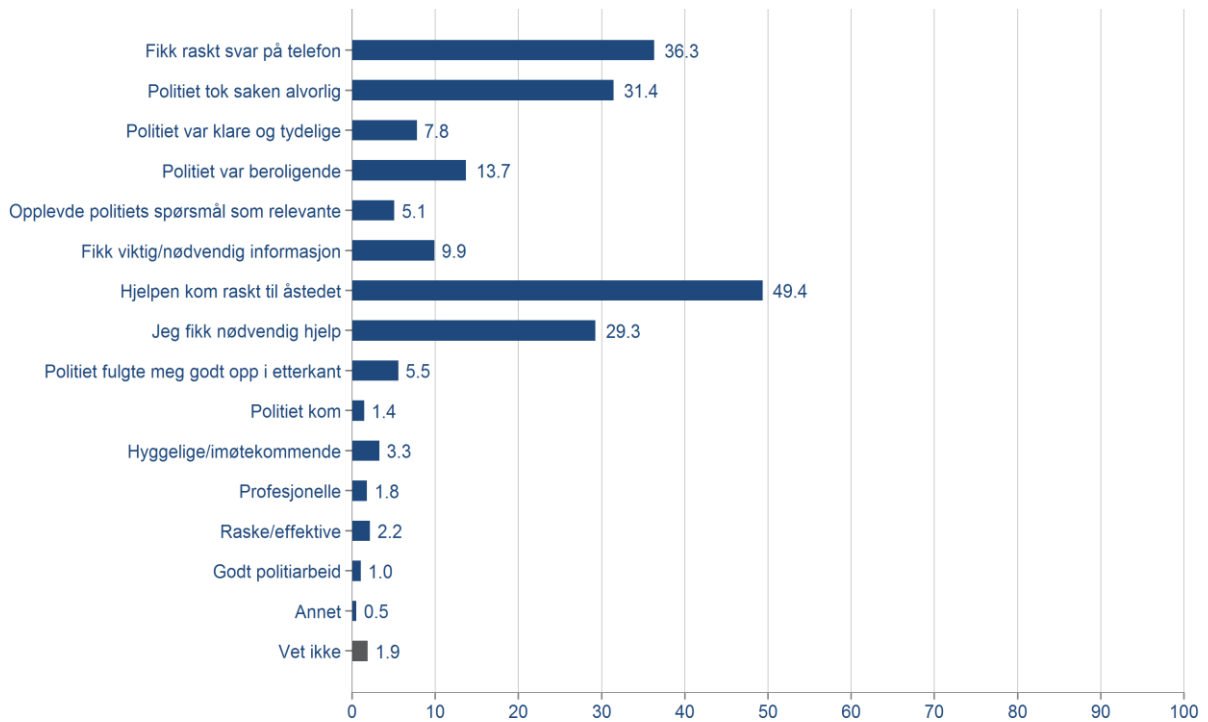
Det ble også stilt oppfølgingsspørsmål om årsaker til at man var fornøyd eller misfornøyd da man var i kontakt med politiet i forbindelse med akutt behov for hjelp. Resultatene viser at det er de samme forholdene som avgjør om man er fornøyd eller misfornøyd, og fremst opplevelsen av at politiet ikke tok saken alvorlig nok og at de ikke fikk nødvendig hjelp som er årsaken, mens de som er fornøyd først og fremst oppgir at årsaken er at de fikk hjelp raskt.

Figur 6.3: Årsaker til at man var misfornøyd med politiet da man var i kontakt i forbindelse med akutt behov for hjelp (N=91)

Det som er viktig er at man opplever at politiet tar saken alvorlig, at hjelpen kommer raskt/at man får raskt svar på telefonen og at man får den hjelpen man har behov for. Av de som er misfornøyd er det først

Figur 6.4: Årsaker til at man var fornøyd med politiet da man var i kontakt i forbindelse med akutt behov for hjelp (N=265)

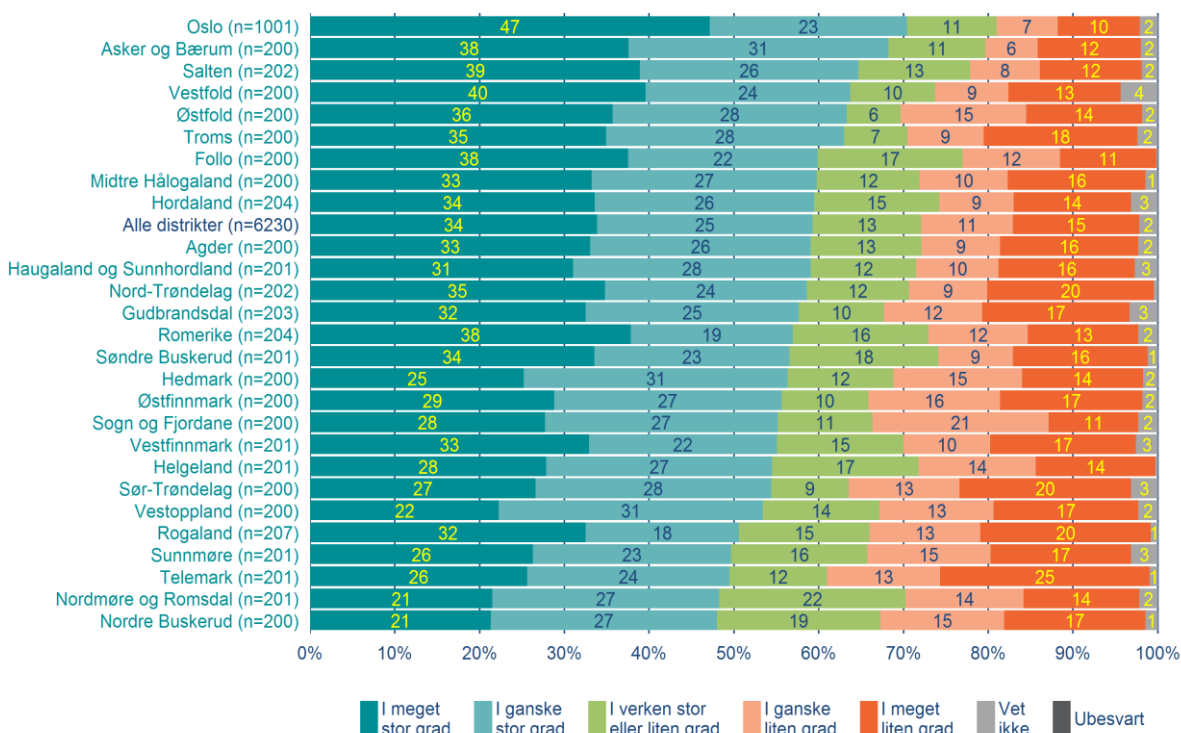
7. Digitale tjenester

På bakgrunn av at politiet er i ferd med å utvikle sine digitale tjenester, ble det stilt noen spørsmål om publikums interesse for å anvende slike tjenester. Både om man vil ta denne typen tjenester i bruk, om man vil oppfatte det som en forbedring, og om man vil være villig til å dele informasjon med politiet via slike tjenester. Resultatene viser at publikum er positiv til nye digitale tjenester.

Figur 7.1 viser i hvilken grad befolkningen vil ta i bruk nye digitale tjenester. Totalt vil 59 % i meget eller ganske stor grad ta i bruk denne typen tjenester. Andelen varierer fra 70 % i Oslo politidistrikt til 48 % i Nordre Buskerud politidistrikt. Andelen øker proporsjonalt med inntekt og utdanning, og er høyest i aldersgruppen 25-39 år, mens de over 60 år i liten grad vil benytte denne typen tjenester. Variasjonen mellom distriktene reflekterer blant annet at befolkningen i byer og store kommuner i større grad enn de som bor i mindre kommuner vil ta i bruk digitale tjenester. Disse variasjonene er tilsvarende for spørsmålet om i hvilken grad man mener det vil forbedre tjenestene hvis de blir tilgjengelige digitalt (figur 7.2). Total mener 66 % at dette vil forbedre tjenestene. Andelen varierer fra 73 % i Oslo politidistrikt til 53 % i Sogn og Fjordane politidistrikt.

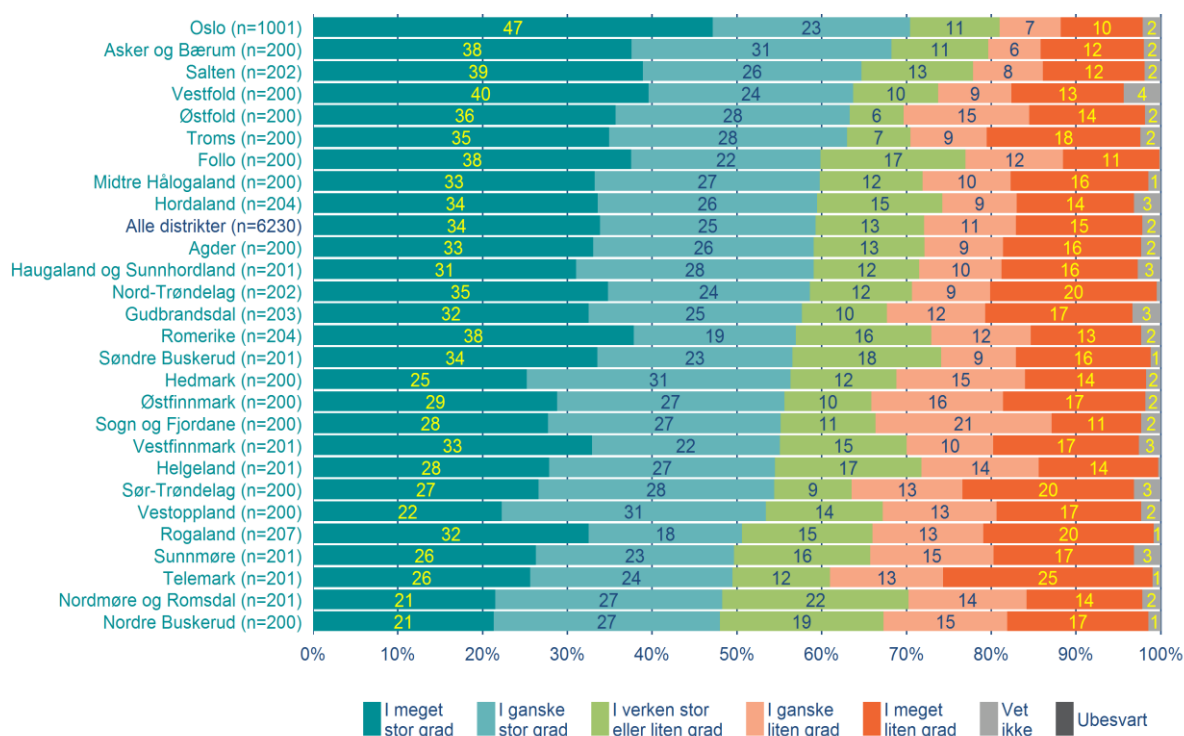
Figur 7.1: I fremtiden vil flere tjenester, som for eksempel fornying av pass, våpensøknad eller anmeldelser, være tilgjengelige digitalt. I hvilken grad vil du ta i bruk denne typen tjenester?

Fordeling per politidistrikt.

Figur 7.2: I hvilken grad mener du det vil forbedre tjenestene, som for eksempel fornying av pass, våpensøknad eller anmeldelser, hvis de blir tilgjengelige digitalt?

Fordeling per politidistrikt.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt man vil være villig til å dele bilder eller film fra hendelser som kommer i politiets søkelys, er de aller fleste villige til dette, og variasjonene mellom politidistriktene er små (figur 7.3). Totalt svarer 88 % at det er meget eller ganske sannsynlig at de vil dele slik informasjon med politiet. Bare 4 % svarer at det er ganske eller meget usannsynlig at de vil gjøre det. Det er en større andel av de over 60 år som svarer at det er usannsynlig at de vil dele bilder/film med politiet. Trolig er det mest fordi de regner det som usannsynlig at de vil ha slik informasjon, og ikke fordi de ikke vil ønske å dele denne typen informasjon. Vi finner naturlig nok at en høyere andel blant dem som har liten tillit til politiet svarer at det er usannsynlig at de vil dele denne typen informasjon med politiet. Andelen er 14 % blant dem med liten tillit, mot 4 % blant dem med stor tillit. Det er derimot ingen forskjell mellom dem som har vært utsatt for kriminelle hendelser og dem som ikke har det.

Figur 7.3: Dersom du har bilder eller film fra en hendelse som kommer i politiets søkelys, hvor sannsynlig er det at du vil dele dette med politiet?

Fordeling per politidistrikt.

